

Waldorff (VS):

Som eksempel på det sidste kan man nævne de opsparingsformer, der findes under 3.000 kr.s fradraget, f. eks. kapitalforsikring med løbende udbetaling af bonus. Det er en ordning, som allerede giver et kontant overskud efter 5 år, som vi har påvist det i det forslag, vi fremsatte for 2 år siden. Allerede efter 5 år har man årligt en større indtægt ved at indbetale, end man indbetaler. Oven i det får man så en kontant udbetaling efter ordningens løbetid på f. eks. 100.000 kr., hvis det er det, man har tegnet forsikringen på, og det er nogenlunde, hvad der svarer til fuld udnyttelse af 3.000 kr.s fradraget. Det er ét eksempel på den slags ordning.

Så vil jeg da godt sige, at selv nu, når misforståelsen er blevet rettet, er det, som hr. Fogh Rasmussen siger, stadig væk forkert. Opsparing, som ikke er fradragsberettiget på indbetalingstidspunktet, bliver ikke dobbeltbeskattet; der er ikke tale om, at den samme indkomst bliver beskattet to gange, og det er det, man forstår ved dobbeltbeskatning. Den indbetalte indkomst beskattes selvfølgelig på indtjeningstidspunktet, men derefter er det kun afkastet, altså forrentningen, og forrentningen er ikke den samme kapital, som man oprindeligt har indbetalt, det er lige præcis netop en forrentning, altså en kapitaltilvækst, som derved beskattes. Det er altså en forkert måde at bruge ordet dobbeltbeskatning på. Det kan så være, hvad det være vil.

Det, jeg synes er centralt, og det, som er perspektivet i denne diskussion, er, at hver gang der bliver diskuteret offentlige udgifter, er de borgerlige partier utroligt oppe på mærkerne for at gøre opmærksom på, at det er helt uacceptabelt, at man skal leve med dette store kasseunderskud. Her er der faktisk en konkret mulighed for, uden at man begår uretfærdigheder, fordi man kun fremskynder en beskatning, der ellers skal falde på et senere tidspunkt, når pensionspengene kommer til udbetaling, med ét slag at nedbringe det statslige underskud med et beløb af størrelsesordenen 20 mia kr. om året, hvis man tager det hele med, sådan som vores forslag ser ud. Det er et meget betydeligt beløb, som svarer, skal vi sige næsten til det kasseunderskud, som man slæber rundt med i dag. Det vil sige helt konkret, at der bliver mulighed for – det er selvfølgelig ikke det, de

borgerlige ønsker, de vil hellere forsvare de private pensioner – i dag at rejse spørgsmålet om en forbedring af den folkepension, som alle skal have og alle skal leve af, med andre ord: at lave en omfordeling fra de individuelle og i reglen højest lønnede pensionister til de dårligst stillede pensionister, som må leve af den nøge folkepension.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om lige adgang til statens samarbejdsudvalg.

[Af Bertel Haarder (V), Grethe Fenger Møller (KF), Mogens Voigt (FP), Arne Melchior (CD), Lone Dybkjær (RV) og Arne Bjerregaard (KrF)].

(Beslutningsforslag nr. B 47. Fremsat 9/3 82).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Finansministeren (Heinesen):**

Det nugældende samarbejdscirkulære i staten, der kun har haft lidt over 2 år at virke i, blev til efter et meget grundigt forarbejde og også i fuld enighed mellem parterne.

Det har hidtil været et grundlæggende princip, at samarbejdsreglerne både på det private og på det offentlige arbejdsmarked bygger på et forhandlingsresultat mellem parterne og således ikke er noget lovgivningsspørgsmål. Det forslag, som vi her har for os, betyder et brud med dette princip.

[Finansministeren]

De første samarbejdsregler i staten blev til på baggrund af den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund den 6. juni 1947 indgåede overenskomst om oprettelse af samarbejdsudvalg. Da denne aftale blev fornyet i 1964, blev det inden for staten besluttet at nedsætte et udvalg, der skulle foretage en revision. Dette udvalg afgav betænkning i 1971, og udvalgets udkast til cirkulære er i det væsentlige identisk med den aftale, der i 1970 blev indgået imellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening. Forslaget til det nugældende cirkulære blev udarbejdet af en arbejdsgruppe under centralrådet for statens samarbejdsudvalg, hvori både organisationer og styrelser var repræsenteret, og efterfølgende godkendt af rådet, hvorefter cirkulæret blev udsendt den 21. november 1979. Før da havde man både i styrelserne og i organisationerne indhentet oplysninger om de ønsker, der måtte være til ændringer i cirkulæret.

Jeg kan sige, at der var ikke fra nogen af siderne, hverken fra styrelsen eller fra organisationerne, ønske om ændringer, der svarer til det nu af de borgerlige partier fremsatte forslag. Tværtimod blev det fra organisationernes side understreget, at hvis bestemmelsen om udpegningen af personalets repræsentanter blev ændret, så ville de trække sig ud af samarbejdet. I øvrigt var der i arbejdsgruppen enighed om, at cirkulæret trængte til sproglig fornyelse, og at der burde igangsættes en informations- og uddannelsesvirksomhed, og begge dele er gået i gang.

Jeg skal herefter sige noget om forslaget og bemærkningerne til det.

Det er sådan, at efter det nugældende cirkulæres § 8, stk. 6, udpeges personalets repræsentanter af organisationerne blandt de i institutionen anmeldte tillidsrepræsentanter. Når samarbejdscirkulæret er formuleret sådan, er forklaringen den, at bestemmelsen må ses i sammenhæng med tillidsmandsreglerne. Hovedformålet med tillidsmandsrepræsentationsinstitutionen er netop at vedligeholde et roligt og godt samarbejde på arbejdsstedet, og tillidsmanden fungerer som talsmand for de medarbejdere, han er valgt iblandt, og kan som sådan over for ledelsen forelægge forslag og henstillinger og klager fra medarbejderne. Når der findes en valgt tillidsrepræsentant, er der ikke grund til at foretage et valg mere. Hvis en anden end

tillidsrepræsentanten blev valgt, ville det dels medføre, at der kom endnu en person ind i systemet, der skulle have tillidsmandsbeskyttelse, dels et øget antal møder og omkostninger osv., idet ledelsen jo under alle forhold ville være nødt til også at forhandle med tillidsmanden.

Som jeg allerede har været inde på det, var organisationernes holdning under arbejdet med det nye cirkulære, at der ikke blev noget samarbejde, hvis der skulle ændres i den bestemmelse, der nu indgår i § 8, stk. 6. På et orienterende møde, som jeg i går havde med repræsentanter for de organisationer, der er repræsenteret i centralrådet for statens samarbejdsudvalg, gjorde de det meget klart, at de ikke har ændret opfattelse på dette punkt. Det vil sige, at konsekvensen af en vedtagelse af det foreliggende forslag ville blive, at vi stod tilbage med samarbejdsudvalg, der kun bestod af repræsentanter for ledelsen plus de uorganiserede. Jeg kan ikke alvorligt forestille mig, at der er nogen, der kan være interesseret i det.

Forholdet er i øvrigt, at der i alle tilfælde, hvor der er tale om lokaludvalg, finder et valg sted, idet der vælges en tillidsmand, der samtidig automatisk er medlem af samarbejdsudvalget, og det er således i praksis ikke organisationen, der udpeger samarbejdsudvalgsmedlemmerne, men organisationen, der godkender den pågældende.

Jeg går ud fra, at forslaget alene går på lokaludvalg. Som det fremgår af samarbejdscirkulærets kapitel 2, kan der imidlertid, hvor det er praktisk på grund af institutionsstruktur, ske det, at man ud over lokaludvalg opretter samarbejdsudvalg, der er fælles for en større eller mindre del af institutionen; det er de såkaldte områdeudvalg. I så fald skal der tillige oprettes et samarbejdsudvalg, der er fælles for hele institutionen, eller, som det hedder: et hovedsamarbejdsudvalg.

Det kan således oplyses, at der inden for de store etater, DSB og P & T, er henholdsvis 130 og 100 lokaludvalg, og så er der derudover et antal områdeudvalg. Når der er tale om område- eller hovedsamarbejdsudvalg, vil det både være vanskeligt og omkostningskrævende at gennemføre et direkte valg.

I forslagets punkt 2 står der, at valgmetoden skal sikre mindretal en rimelig repræsentation. Der er imidlertid ikke givet nogen definition på, hvad man forstår ved et min-

[Finansministeren]

dretal, hvordan antallet af pladser i samarbejdsudvalget skal fastsættes, hvis det ikke skal ske ved aftale med de forhandlingsberettigede organisationer, eller hvordan valget nærmere skal foregå.

Efter det nugældende cirkulære består samarbejdsudvalget af mindst 3 og højst 7 repræsentanter for hver side, i særlige tilfælde 9. I de tilfælde, hvor der er 7 personalerepræsentanter, skal mindretallet altså udgøre mindst 14,3 pct., hvis der ikke skal være tale om overrepræsentation. Det bliver endnu mere grelt, hvis der skal ske en fordeling på faggrupper, som det er indeholdt i forslaget, eller hvis der kun er 3 repræsentanter i samarbejdsudvalget.

I bemærkningerne hævdes det, at der sker en udelukkelse af uorganiserede fra den øvrige interne udvalgsvirksomhed, fordi de ned sættes som underudvalg under samarbejdsudvalget. Hertil vil jeg gerne sige, at det nugældende cirkulære rummer mulighed for, at de uorganiserede kan få indflydelse. Af § 1, stk. 2, fremgår det, at der på alle trin i statens virksomheder og institutioner skal anvendes ledelsesformer, som indebærer den videst mulige delegation af ansvar og beføjelser til den enkelte medarbejder eller gruppe af medarbejdere. Af § 6 fremgår, at det påhviler samarbejdsudvalget at drage omsorg for, at samtlige medarbejdere løbende orienteres om udvalgets arbejde. Og endelig fremgår det af § 11, stk. 2, at de underudvalg, der kan ned sættes under samarbejdsudvalget, kan sammensættes af medlemmer fra samarbejdsudvalget eller suppleres med eller sammensættes af andre medarbejdere i institutionen.

Efter hvad der foreligger oplyst over for mig fra centralrådets sekretariat, findes der mange statslige arbejdspladser, hvor ikke-organiserede er medlemmer af underudvalg. Når det siges, at det nugældende samarbejdsudvalgscirkulære er i modstrid med princippet om, at staten ikke anerkender eksklusiv-aftaler, så vil jeg gerne sige, at det overhovedet ikke er det, der her er tale om.

I relation til sagen om de tre bibliotekarer ved universitetsbibliotekets 1. afdeling, som jo får en interessant beskrivelse i bemærkningerne til forslaget, kan jeg oplyse, at tillidsrepræsentanten for bibliotekarerne ved universitetsbibliotekets 1. afdeling i et brev til mig af 8. marts 1982 har udtalt for det første, at de uorganiserede ikke udgør et flertal, de

udgør 7 ud af 18. For det andet, at personalerepræsentanten aldrig har forsøgt at benytte samarbejdsudvalgscirkulæret til at holde de uorganiserede uden for enhver form for indflydelse, som der står, hvilket tillidsrepræsentanten hævder kan dokumenteres ved referaterne. Og for det tredje, at de uorganiserede er medlemmer af alle interne udvalg og nævn bortset fra samarbejdsudvalget, og at de uorganiserede rent faktisk er bedre repræsenteret end de organiserede.

Jeg har fra rigsbibliotekaren – det skal jeg sige for fuldstændighedens skyld – fået oplyst, at der i alt er 18 ansatte ved den pågældende afdeling, hvoraf 13 er tjenestemænd, og at der er flere interne udvalg, der ikke er nedsat under samarbejdsudvalget. Rigsbibliotekaren kan selvfølgelig ikke oplyse, hvor mange af de 18 der er organiserede, men det er oplyst ad anden vej.

Mens der som hovedregel ikke findes tillidsmandsaftaler på tjenestemandsområdet, er der dog enkelte undtagelser herfra, bl. a. tillidsmandsordningen for præster, som af mystiske grunde specielt trækkes frem i bemærkningerne til forslaget. Det forekommer mig lidt ejendommeligt, at lige netop denne aftale skal ophæves, idet man lige så godt kunne kræve, at alle øvrige tillidsmandsregler både på det private og på det offentlige arbejdsmarked skulle ophæves, for de indeholder alle bestemmelser om, at organisationen skal godkende valget af tillidsrepræsentant.

På baggrund af det, jeg her har fremført om samarbejdsreglernes historie, deres tilblivelse, sammenhængen med tillidsmandsreglerne og de øvrige indvendinger, der er imod forslaget, herunder organisationernes holdning til det, tror jeg ikke, at det kan komme som nogen overraskelse, at det er regeringens opfattelse, at forslaget bør afvises.

Otte Mørch (S):

Man kunne jo fristes til at kalde dette forslag for endnu et eksempel på hr. Bertel Haarders jagt på organisationerne og deres repræsentanter og specielt på lønmodtagerorganisationerne. Det er endnu et forsøg på at undergrave det velorganiserede samfund, vi trods alt endnu har, og som det fortsat er nødvendigt at have, hvis vi skal sikre en sund udvikling af samfundet.

[Otto Mørch]

Begrebet »medarbejderindflydelse« blev rejst af dansk arbejderbevægelse meget tidligt i dette årbundrede, og begrebet »samarbejdsudvalg« blev skabt som følge af en aftale, der blev indgået mellem de to organisationer på arbejdsmarkedet, Dansk Arbejdsgiverforening og Landorganisationen. En naturlig følge af dette har da også været, at lønmodtagerne i den offentlige sektor fik de samme rettigheder som lønmodtagerne havde på det private område, og derfor er der også indgået en aftale mellem staten og de offentligt ansattes organisationer.

Samarbejdsudvalgene skal betragtes ud fra mange synsvinkler. Samarbejdsudvalgene er et af de instrumenter, der har til formål at sikre arbejdspladsen. Det er en opgave, der også påhviler tillidsrepræsentanten på den pågældende arbejdsplads, og derfor er det naturligt, at tillidsrepræsentanterne har sæde i samarbejdsudvalgene. En tillidsrepræsentant udpeges ikke af en organisation, men vælges af de ansatte på arbejdspladsen, og tillidsrepræsentanter har derfor pligt til at varetage samtlige ansattes interesser, hvilket jeg også synes de i høj grad lever op til. Derfor er den mindretalsbeskyttelse, forslagsstillerne søger at påberåbe sig, udelukkende af teoretisk art.

Jeg må sige rent ud, at hvis dette forslag gennemføres, så vil det betyde, at samarbejdsmulighederne mellem ledelse og ansatte vanskeliggøres. Det vil undergrave hele tillidsmandsinstitutionen. Det vil skabe kaos på de enkelte arbejdspladser. Jeg spørger: er det dét, man ønsker fra forslagsstillernes side? Det håber jeg ikke.

Socialdemokratiet kan ikke medvirke til dette forslags gennemførelse, fordi det er uigenomtænkt, og fordi det er undergravende. Vi betragter alene dette forslag som et udslag af hr. Bertel Haarders angreb på organisationerne, og vi foretrækker i socialdemokratiet at løse eventuelle problemer på en praktisk og realistisk måde. Vi håber, at når denne debat er færdig her i dag og vi kommer til udvalgsarbejdet, så vil der vise sig forståelse for, at man ikke kan gribe ind i overenskomster, som er indgået på fuldt legalt og lovligt grundlag.

Det undrer mig, at de konservative er medforslagsstillere. Jeg står her med et citat fra Folketingstidende 1971-72, sp. 2634, fra en debat, vi havde i 1971 på grundlag af et

radikalt forslag, og her siger den konservative ordfører:

»Det er ikke nogen tilrådelig fremgangsmåde, at man i folketinget, efter at staten og repræsentanter for dens ansatte har forhandlet sig til enighed om en løsning af et problem, kommer og vil ændre dette forhandlingsresultat.«

Jeg håber, at det under udvalgsbehandlingen vil vise sig, at de konservative stadig væk har denne gode holdning til lønmodtagerne inden for det offentlige område. De konservative har det jo sådan, at de af de borgerlige partier relativt er det parti, der har den største tilslutning netop blandt de grupper, man her taler om.

Grethe Fenger Møller (KF):

Ja, jeg synes ikke, at hr. Otto Mørch skal vente til udvalgsbehandlingen. Jeg synes godt, jeg her og nu vil sige, at vi har et godt forhold til lønmodtagerne, og det vil vi også gerne bevare, og en positiv holdning til dem.

Jeg har meget svært ved at forstå, at først afviser finansministeren dette forslag, og så kommer hr. Otto Mørch op på nogle meget, meget, meget høje vindinger og begynder at tale om, at dette er et angreb mod organisationerne. Det er der ikke tale om. Men vi kan være enige om, at vi ønsker at løse problemerne på en praktisk og en realistisk måde, sådan som hr. Otto Mørch udtrykte sig. Jeg finder også, at det normalt er rimeligt, at det er arbejdsmarkedets parter, altså arbejdsgiverne og de faglige organisationer, der taler sig til rette om en masse forhold.

Når det drejer sig om dette beslutningsforslag, så må jeg sige, at det jo allerede tidligere er fastslået, at der ikke er nogen organisationsforpligtelse for offentligt ansatte. Det er fastslået af domstolene i Agnethe Hansen-sagen fra 1958, og det er fastslået af dette folketing, da daværende finansminister Viggo Kampmann efter krav fra Bertel Dahlgaard måtte opsiges en HK-overenskomst, som dengang kunne opfattes som en eksklusivaftale.

Jeg er enig med finansministeren, når han siger, at den sag, vi har på dagsordenen i dag, ikke drejer sig om eksklusivaftaler, for det har den sådan set ikke noget at gøre med. Den har noget at gøre med, at man ikke skal kunne tilpligtes at være medlem af en organisation, og det betyder også, at man

[Grethe Fenger Møller]

ikke må behandle de mennesker, som inden for den offentlige sektor ikke ønsker at være medlemmer af en faglig organisation, som pariaer og dermed fratage dem enhver ret til at kunne stille op og komme ind i samarbejdsudvalg på lige fod med dem, der er organiseret. Det er faktisk kun det, vi har ønsket med dette forslag, og derfor håber jeg, at hr. Otto Mørch under udvalgsbehandlingen vil ændre holdning og se lidt mere positivt på dette forslag, for det er der stort behov for.

(Kort bemærkning).

Otto Mørch (S):

Jeg må desværre konstatere, at det konservative folkeparti har ændret holdning siden 1971 i forhold til disse lønmodtagerorganisationer. Det er jeg lidt ked af.

Ole Henriksen (SF):

Dette er jo et forslag til folketingsbeslutning om lige adgang til statens samarbejdsudvalg. Jeg mener, at forslaget egentlig burde hedde: Nedlæggelse af samarbejdsudvalgene inden for statens virksomheder, for det er i virkeligheden det, der ligger i forslaget – måske ikke i det, man for så vidt ønsker der skal ske, men som man jo må vide vil blive konsekvensen.

I princippet er samarbejdsudvalgenes funktion både i den private og i den offentlige sektor at udbygge og tilpasse de indgåede overenskomster til lokale forhold. Det må derfor være klart, at det er de organisationsmedlemmer, der til daglig skal forvalte overenskomsterne, der skal være repræsenteret i samarbejdsudvalgene. Når man sidder i samarbejdsudvalg, så repræsenterer man altså nogle konkrete interesser, og man repræsenterer også nogle medlemmer af en organisation, som har indgået en overenskomst. Det gør man ikke, hvis man er uorganiseret, for så har man intet ansvar over for disse overenskomster, så repræsenterer man i realiteten kun sig selv. Det, de borgerlige vil her, er altså at sikre nogle få promille af de statsansatte at kunne køre friløb i forhold til indgåede aftaler og overenskomster. SF er helt sikkert tilhænger af, at organisationerne selv finder frem til, hvordan de foretager valg til samarbejdsudvalg. Vi er også tilhængere af, at det sker så demokratisk som muligt.

Vi havde hellere set, at man fra borgerlig side havde taget fat på indholdet af selve aftalen, for vi mener ikke, at den er så pokkers demokratisk i sit indhold. Bl.a. er § 1 helt klart udtryk for arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet, og vi ved nok i dagligdagen, hvad den betyder, ikke bare inden for den private sektor, men bestemt også inden for den offentlige sektor. Vi ser gerne, at der sker en fremadskridende demokratiseringsproces også inden for samarbejdet, og vi mener altså, at § 1 i den samarbejdsaftale, der ligger, er en helt klar blokering. Netop inden for den offentlige sektor burde man være et eksempel på, at der kan skabes yderligere demokratiske former for samarbejde. Når vi har en socialdemokratisk regering, burde man via socialdemokratiske organisationer kunne sikre en fremadskridende demokratiseringsproces inden for dette område, men det er altså ikke tilfældet.

Jeg skal også udtrykke forundring over, at specielt det konservative folkeparti, som normalt respekterer de samarbejdsstrukturer, organisationerne oparbejder og selv aftaler, er medforslagsstiller her. Jeg gad vide, om man kunne forestille sig lignende angreb inden for den private sektor. Jeg tror nok, at man ville blive ked af det ovre i Vester Voldgade, hvis de konservative var med til det. Men der er altså mindre risiko, når det er den offentlige sektor, og det er vi ikke uvant med.

At de radikale er medforslagsstillere, er kun beklageligt, men desværre har det radikale parti en politik på arbejdsmarkedsområdet, som ligger betydeligt til højre for den politik, som jeg opfatter at det konservative folkeparti af og til har.

SF kan altså ikke medvirke til dette forslag – det skal jeg lige bemærke, inden jeg går ned.

Knud Lind (FP):

Da mit partis ordfører, hr. Mogens Voigt, ikke kan være til stede, skal jeg på fremskridtspartiets vegne meddele, at vi som medforslagsstillere naturligvis anbefaler forslaget til hurtig vedtagelse, og for vores skyld må forslaget gerne gå direkte til anden og sidste behandling uden udvalgsbehandling.

Forslagets tekst og bemærkninger er jo klare og enkle. Det behøver vi ikke tærskle

[Knud Lind]

langhalm på. Vi har naturligvis bemærket os, at forskellige topfolk inden for LO har protesteret voldsomt mod forslaget. Det bestyrker os blot endnu mere i det saglige og rigtige i dette forslag.

Personligt mener jeg ikke, at lovforslaget er en jagt på organisationerne, som man har anført her fra talerstolen. Når der ikke er organisationspligt for offentligt ansatte, er det så ikke naturligt, at de, der ikke ønsker at være med i organisationerne, får ret til at være med i samarbejdsudvalgene? En rimelig fordeling. Skal kun de, der er medlem af de socialdemokratiske organisationer, være med i samarbejdsudvalgene? Det er reelt spørgsmålet. Hvor er hr. Otto Mørchs demokratiske sindelag blevet af i denne sag?

Jeg vil også godt lige citere en enkelt ting fra Tjenestemændenes Fællesudvalg. De udtaler i skrivelse af 17. marts 1982 under punkt 3 om nogle af begrundelserne for, at mindretal blandt de ansatte også skal sikres repræsentation:

»Hertil bemærkes, at antallet af uorganiserede statstjenestemænd er så lavt, at det tæles i promille, et forhold, der på ingen måde kan begrunde indgreb af den påtænkte karakter«.

Det vil sige, at hvis der er ganske få, set med socialdemokratiske briller, så skal de reelt ikke have nogen chance for at komme ind i et samarbejdsudvalg. Det er jo reelt det, man siger med disse ord.

Ordføreren for SF beklagede, at det radikale venstre er med her. Det radikale venstre kan jeg se er medforslagsstiller – man må så blot håbe, at de holder fast og ikke som i mange andre sager springer i sidste omgang. Vi håber det bedste.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

At socialdemokratiet ikke kan medvirke, kommer ikke som nogen overraskelse for centrum-demokraterne, og jeg må som andre ordførere håbe, at hr. Otto Mørch vil ændre holdning under udvalgsforhandlingerne.

I forbindelse med forespørgselsdebatten 18. marts 1982 fremgik det klart af arbejdsministerens redegørelse, at en kontorfunktionær i Århus kommune havde fået medhold, idet retten fandt, at man ikke kunne tvinge den pågældende til at være organiseret. Den pågældende skulle blot være medlem af en

arbejdsløhedskasse. Denne dom kan inden for statens område og det kommunale område føre til, at de mange, som for tiden føler sig tvunget ind i en politisk rettet organisation, vil ændre kurs og blot være medlem af en arbejdsløhedskasse.

Tjenestemændenes Fællesudvalg har den 17. marts 1982 tilskrevet folketingets partier, som hr. Knud Lind var inde på, vedrørende dette beslutningsforslag, at TFU på det skarpeste tager afstand, idet de bl.a. påpeger, at personalerepræsentanter til SU alene vælges blandt de organiserede ansatte efter organisationernes regler. Hertil skal jeg blot sige, at det bl.a. er på dette punkt, man vil have en ændring, således at personalerepræsentanterne også kan vælges blandt uorganiserede.

Endvidere bemærker TFU, at antallet af uorganiserede statstjenestemænd er så lavt, at det kun tælles i promille, hvorfor beslutningsforslaget er udtryk for proportionsforvrængning, idet en minoritet gives rettigheder på det store flertals bekostning. Det er der slet ikke tale om med forslaget, idet mindretallet eventuelt skal repræsenteres gennem forholdstalsvalg.

FTU siger i skrivelsen, at folketinget ikke ved lovgivning kan tvinge de organiserede ansatte til at lade sig opstille til valg eller deltage i møder, hvortil uorganiserede måtte have adgang, og herved tvinges Tjenestemændenes Centralorganisation til at udtræde af SU og overlade ledelsen til de få uorganiserede ansatte. Dette må efter min opfattelse tages som en trussel mod folketinget. Også andre er repræsenteret i SU end tjenestemandsansatte, f.eks. de overenskomstlønne-

de. De demokratiske retningslinier bliver efter CDs opfattelse lidt tyndslidt, hvis ikke man kan sidde sammen i SU, uanset om man er organiseret eller ej. Det gældende SU-cirkulære tilsigter samarbejde mellem ledelse og personale, hvorfor det må være rimeligt, at alle uanset tilhørsforhold til organisationer må have indflydelse på lige fod i alle spørgsmål.

Lone Dybkjær (RV):

Når jeg hører fremskridtspartiets ordfører, hr. Knud Lind, må jeg et par gange over for mig selv citere en tidligere radikal leder, der sagde, at det drejer sig ikke om, hvem man

[Lone Dybkjær]

samarbejder med, men hvad man samarbejder om – ellers ville det næsten være ubærligt.

Jeg vil godt indledningsvis sige, at det radikale venstre naturligvis anerkender organisationerne på arbejdsmarkedet. Vi ved – det har vi også sagt ved tidligere lejligheder – at de er medvirkende til, at vi i dette land har et i det store og hele fornuftigt fungerende arbejdsmarked. Det er naturligvis ikke ensbetydende med, at vi ønsker, at organisationerne har uindskrænket magt.

Jeg vil godt til finansministeren sige, at det ikke kan undre så meget, at organisationerne siger nej til dette forslag. Det modsatte ville have været mere bemærkelsesværdigt. Når finansministeren siger, at det har de gjort, og kører frem med hele argumentationen, så må man bare sige: ja, det er klart, det må organisationerne sige i denne situation.

Når vi er medforslagsstillere til dette forslag, er det, fordi vi faktisk ønsker, så vidt det nu kan lade sig gøre, organisationsfrihed i dette land; vi ønsker ikke, at vi indirekte eller direkte har organisationstvang. Vi kender hele den tidligere historie med eksklusiv-aftaler, og da erkendte vi, at det forslag om forbud mod eksklusiv-aftaler, der var på bordet, ikke løste nogen problemer. Vi ville i lige så stort omfang som tidligere kunne have reelle eksklusiv-aftaler, hvad enten vi havde dette forslag eller ej. Vi har derfor også tilsluttet os det forslag, arbejdsministeren er kommet med, der siger, at man ikke kan afskediges, hvis der indgås eksklusiv-aftale. Dette har ikke noget direkte med eksklusiv-aftaler at gøre, som andre har sagt det, men der er dog nogle mindelser om den såkaldte organisationstvang. Vi mener altså ikke, at man for at få indflydelse på sin egen arbejdsplads, på sin egen daglige arbejdsgang, skal tvinges ind i en organisation. Det er den ene side.

Den anden side er, at vi faktisk må sige, at de regler, vi har i den offentlige sektor, er strammere, end de er på det private arbejdsmarked. I en lang række tilfælde kan et stort antal organiserede og uorganiserede på det private arbejdsmarked fungere sammen. Det er ikke tilfældet, når det drejer sig om den offentlige sektor. Der skal man være organiseret, hvis man skal være medlem af samarbejdsudvalgene. Finansministeren siger, at der er en lang række tilfælde, hvor man kan

være medlem af underudvalg, selv om man ikke er organiseret, og det er rigtigt. Der er underudvalg, hvor man har taget uorganiserede ind. Men det, vi ønsker, er altså, at man har ret til også at være i samarbejdsudvalg. Vi finder ikke, at man tjener de uorganiserede ved blot at tage hensyn til dem. Vi finder kun at det sker ved, at de får reel indflydelse.

Jeg vil godt om hele forholdet til tillidspersonerne, tillidsmændene, sige, at jeg finder, at de navnlig er nyttige i særlige konfliktsituationer. Vi kender dem, når de opstår, både på det private og på det offentlige arbejdsmarked. Men tillidsmændene er ikke nødvendigvis særlig nyttige i det daglige arbejde og slet ikke, hvis de er organisationsudpegede. Vi er derfor tilhængere af, at der sker en adskillelse. Tillidsmændene, kan vi lidt kort sige, sikrer de ansatte deres ret. Samarbejdsudvalgene skal derimod formidle et samarbejde, og det er to væsensforskellige ting. Derfor mener vi, at det er rigtigt at opfordre finansministeren til at ændre cirkulæret.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal blot sige til den radikale ordfører, at det såmænd ikke er helt uden grund, man efterhånden bliver lidt betænkelig ved, hvor det radikale venstre står. Vi har jo oplevet en hel del tilfælde, hvor det radikale venstre flyver frem og tilbage. Jeg kunne godt nævne nogle eksempler. Jeg har endda været ude for, at det radikale venstre var i stand til at skifte holdning – det var fru Aase Olesen – imellem første og anden talerrunde. Derfor kan man jo godt være lidt betænkelig, og derfor er jeg, hver gang jeg ser, at det radikale venstre er med, nødsaget til at pointere det over for de radikale, for at vi er helt sikre på, at når debatten er færdig, så er det radikale venstre stadig væk med.

Jeg vil godt spørge hr. Otto Mørch, der jo er medlem af Dansk Politiforbund, om hr. Otto Mørch nogen sinde har kunnet stemme direkte på politiforbundets formand. Det er bare for at vise lidt af det system, der er bygget op som en pyramide. Der er jo ikke nogen, der kan stemme direkte på Dansk Politiforbunds formand, det er en indirekte affære, som man ikke har den store indflydelse på.

[Knud Lind]

Der er også nogle problemer, mener jeg, når vi ser på samarbejdsudvalgene. Vi ved alle sammen godt, at den nuværende sammensætning kører efter organisationernes hoveder og ikke efter de enkeltes.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Ja, jeg tror da godt, at man kan finde nogle eksempler på, at det radikale venstre har skiftet holdning mellem første og anden behandling. Det kan man måske ikke så ofte med hensyn til fremskridtspartiet, for det kører mere eller mindre dumstædigt frem med tingene uden at lytte til, hvad der sker.

Faktisk er meningen, hr. Knud Lind, at man under udvalgsarbejdet skal prøve at se, om der kommer nye synspunkter frem. Ellers kunne vi lige så godt gå direkte fra første behandling til anden behandling. Det ved jeg også godt at fremskridtspartiet i de fleste tilfælde ønsker at gøre, men det er, fordi det er totalt ligeglad med argumentationen.

I dette tilfælde, hr. Knud Lind – jeg tror faktisk ikke, man kan finde så forfærdelig mange eksempler på det – er vi medforslagsstillere. Det er noget andet, end hvis vi bliver præsenteret for et eller andet forslag, som kan være mere eller mindre gennemarbejdet, og hvor man derfor kan have én holdning ved første behandling, samtidig med at man erkender, at udvalgsarbejdet faktisk kan gøre én klogere. Men det indebærer naturligvis, at man erkender, at man har mulighed for at få noget mere at vide, end man vidste, da man havde førstebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Otto Mørch (S):

Jeg skal gøre det meget kort. Jeg bliver nødt til at informere hr. Knud Lind om, hvordan det er i praksis. Det er sådan, at samarbejdsudvalgene skal udtrykke, hvad man mener på en arbejdsplads, lige meget om denne arbejdsplads er privat eller offentlig. Altså er det sådan og bør fortsat være sådan, at det er arbejderne, funktionærerne eller tjenestemændene, der selv finder frem til, hvordan de skal være repræsenteret. Hvordan vil man ellers pleje nærdemokratiet?

Knud Lind (FP):

Jeg fik ikke rigtig svar på, om hr. Otto Mørch nogen sinde har kunnet stemme direkte på formanden for Dansk Politiforbund. Det tror jeg ikke hr. Otto Mørch har kunnet gøre, for det er bygget op i pyramideform, hvor det enkelte medlem overhovedet ikke har nogen reel indflydelse.

Den radikale ordfører sagde, at fremskridtspartiet ikke lytter til, hvad der bliver sagt. Hvis den radikale ordfører havde lyttet til, hvad jeg sagde fra denne talerstol for ganske kort tid siden, ville hun have hørt, at jeg ikke sagde noget om at ændre standpunkt fra første til anden behandling – nej, det var imellem første og anden talerrunde. Derfor er det, jeg siger, at man er meget tvivlrådig, og jeg vil gå så langt som til at sige, at det kun er et spørgsmål om tid, før vælgerne finder ud af det. Man burde i stedet for at kalde sig »det radikale venstre« kalde sig »det radikale socialistparti«. Det var måske et bedre og mere rammende navn.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi går selvfølgelig ind for forslaget, eftersom vi er medforslagsstillere. Vi mener som i andre sammenhænge, at der skal være frihed for den enkelte til at være medlem af det, man ønsker at være medlem af, uden at man derved skal være forhindret i at være medlem af noget andet. Et samarbejdsudvalg skal, som det allerede er sagt, først og fremmest formidle et samarbejde, og vi kan ikke se, at der er nogen grund til, at man skal være tvunget til at være medlem af en bestemt organisation. Vores målsætning er da klar: vi vil have afskaffet den fordring, at man skal være medlem af en organisation, og det ser jo ud til, at det kan lykkes at gennemføre det.

Jeg kan ikke forstå, hr. Knud Lind, at man, når man prøver at samarbejde med nogle partier om specielle forslag, nødvendigvis skal åle dem, man skal samarbejde med om et bestemt spørgsmål. Det er umuligt at formidle et samarbejde med nogen, hvis man altid skal fremføre sin mistillid til dem, man samarbejder med. Der er nogle af de andre, der i dette tilfælde er i samarbejde med fremskridtspartiet, der så sandelig kunne fremsætte en masse påstande om fremskridtspartiet. Det finder vi bare ikke rime-

[Arne Bjerregaard]

ligt, når vi er enige om tingene. Hvorfor skulle vi dog det? Det er da kun ødelæggende.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne takke ordførerne for et flertal for, at det har været muligt at få klaret denne lille sag.

Jeg synes sådan set, at fru Lone Dybkjær har svaret meget godt på det, der er blevet sagt fra finansministerens og hr. Otto Mørchs og hr. Ole Henriksens side, så mine bemærkninger skal blive meget korte.

Både finansministerens og hr. Otto Mørchs taler var meget historiske og meget grundige, og dem vil jeg da egentlig takke for, for der var ligefrem historisk vingesus over debatten, sådan som den blev lagt op. Hvis man skal se sagen i det historiske perspektiv og spørger, hvorfor det nu er på dette tidspunkt i historien, dette forslag fremkommer, så er det jo af to grunde.

For det første er der, som hr. Ole Henriksen sagde, sket en fremadskriden af demokratiseringen, og dermed har vi fået samarbejdsudvalg og en lang række andre udvalg, og dermed er dette spørgsmål pludselig blevet aktuelt, hvor det måske ikke var særlig aktuelt for 10 år siden.

For det andet er der gået mere politik i organisationerne på den måde, at medlemmernes kontingenter til deres faglige organisationer er steget enormt, og disse kontingentstigninger bruges ikke bare til strejkefonde, hvad nogle medlemmer finder er at opbygge fonde til ulovligheder, men også til alle mulige politiske formål, som en stor del af medlemmerne nødvendigvis ikke kan være tilhængere af.

Det aktuelle eksempel i bemærkningerne er Bibliotekarforbundet, som kan have sine meget gode grunde til at deltage i demonstrationer i Fælledparken sammen med DKP og lave aktioner for det ene og det andet og lave særnumre af Bibliotek '70 om ting, som man interesserer sig for. Det er udmærket alt sammen. Det irriterer bare nogle medlemmer grænseløst, og spørgsmålet er: skal disse medlemmer være fuldstændig værgeløse? Skal der slet ikke være grænser for, hvad en organisation kan bruge medlemmernes penge til? Der er det altså, vi mener: jo, der må være en eller anden grænse. Man må have

mulighed for at sige, at nu vil man ikke være med mere, uden at man af den grund skal berøves sine borgerlige rettigheder.

Jeg vil nævne en enkelt sag, som har choeret mig. Det er måske mærkeligt at tage udgangspunktet i en damebrevkasse, men jeg vil gerne citere Lise Nørgaard, der i Berlingske Tidende skrev i den særlige søndagsbrevkasse om et menneske, der havde skrevet til hende. Det var et menneske, der mente, at han var blevet forbigået ved alle avancementer på sin arbejdsplads, og som regnede med, at det skyldtes, at han ikke var medlem af den faglige organisation. Han fik det bekræftet, da han meldte sig ind i organisationen, for da fik han pludselig den ønskede forfremmelse.

Hvis man slår op og undersøger, hvordan forfremmelser i den offentlige sektor sker, så opdager man, at det sker via de såkaldte forfremmelsesnævne, og dér sidder kun organiserede. Jeg skal ikke omtale sagen nærmere. Det er selvfølgelig noget, der er egnet til under udvalgsbehandlingen at dykke ned i, nemlig hvordan det egentlig er med disse forfremmelsesnævne.

Når jeg bed mærke i Lise Nørgaards bemærkninger i Berlingske Tidende, er det, fordi jeg har fået personlige henvendelser fra mennesker, som spørger: sig mig, er det virkelig blevet sådan, at man skal være organiseret for at kunne blive forfremmet? Det er det selvfølgelig ikke. Jeg har spurgt den tidligere finansminister. Han sagde, at selvfølgelig kan alle blive forfremmet. Men spørgsmålet er: er det i realiteten blevet sådan, at det drejer hen i retning af, at man nogle steder ikke kan blive forfremmet? Og hvad gør vi så?

Jeg nævner det for at prøve at komme op i de samme højder som finansministeren og hr. Otto Mørch, hvor vi virkelig følte, hvor væsentlig sagen er. Hvis jeg har ret i, at det nogle steder er ved at være sådan, at man heller ikke kan blive forfremmet, hvis ikke man er organiseret, så er det dog vel rigtigt, at man er berøvet sine borgerlige rettigheder. Kunne det ikke teoretisk set føre til flertalstyranteri imod et mindretal, som er fuldstændig værgeløst? Jeg nævner det kun for at perspektivere sagen.

Der er altså mange, der er bekymrede over dette fuldstændige fravær af mindretalsrettigheder, og forslaget her løser ikke problemet -

[Bertel Haarder]

overhovedet ikke – men det er et lille bidrag til at give medlemmerne af disse organisationer mulighed for deres eget vedkomme-nde at sige, at nu vil de altså ikke være med mere, uden at de af den grund skal berøves deres borgerlige rettigheder.

Hr. Ole Henriksen lægger megen vægt på, at det kun er nogle ganske få promise, det vedrører. Ja men hvad gør det så? Hvorfor er det så stort et problem, hvis det er så få? Hvordan kan et tidligere folketingsmedlem, Aage Andersen, i radioen puste sig op til, at dette er at smadre statens samarbejdsudvalg? Når det er så få, at det sandsynligvis kun er på nogle ganske enkelte områder, der vil komme til at sidde uorganiserede i samarbejdsudvalgene, hvordan kan sagen så pludselig pustes op til at være så vigtig? Det synes jeg ikke vi har fået nogen forklaring på.

Finansministeren opregnede en række ting, han havde fået at vide af tillidsmanden på den arbejdsplads, som er omtalt i bemærkningerne, og jeg kan bekræfte de tal, tillidsmanden er kommet med. Dem har jeg også fået af de medarbejdere, sagen vedrører, og de passer. Det er 7 ud af 18, og tager vi hele personalet, er det 29 ud af 63, som ikke er organiseret, og som altså ikke har ét eneste medlem i samarbejdsudvalgene.

Tillidsmanden skrev, at disse ikke-organiserede er med i de øvrige udvalg. Godt. Det er jeg glad for at høre. Men de har ingen som helst garanti for det, og hvis man besluttede at lægge disse andre udvalg ind under samarbejdsudvalget, så kunne man uden videre få de uorganiserede sat ud af dem alle sammen. Det glæder mig, at finansministeren understregede, at de er med i alle udvalg, for det tyder på, at han også synes, det er rimeligt. Hvis finansministeren ikke vil gennemføre dette forslag, så risikerer han altså, at der sker det urimelige, at de bliver forvist fra udvalgene.

Finansministeren opregnede også alle de tekniske problemer, han og hans udmærkede departementschef vil få ved at udmønte dette i et konkret cirkulære. Det får mig til at blive så glad for, at vi har så god en finansminister og så dygtig en medarbejderstab i finansministeriet. Jeg er helt sikker på, at lønnings- og pensionsdepartementet i samarbejde med deres minister vil kunne løse også disse tilsyneladende uoverstigelige vanskeligheder.

Ingerlise Koefoed (SF):

Som tilfreds medlem af Bibliotekarforbundet, som hr. Bertel Haarder jo omtalte før, vil jeg godt gøre hr. Bertel Haarder opmærksom på, at alle, der er medlem af Bibliotekarforbundet, naturligvis har ret til at komme på generalforsamlingen, sige deres mening om den linje, forbundet kører, og prøve at få flertal for at lave den om.

Det er beklageligt, at der er en del medlemmer, der holder sig væk og i stedet for sidder hjemme og brokker sig eller måske brokker sig over for hr. Bertel Haarder. Det er også meget beklageligt, at der er nogle medlemmer, der har valgt at melde sig ud og i stedet for slutte sig nærmere til Danmarks Biblioteksforening og Kommunernes Landsforening, som jeg opfatter som arbejdsgiverforeninger. At stå her og sige, at bibliotekarne ikke kan komme til orde og ikke kan komme igennem med deres meninger i Bibliotekarforbundet, er i hvert fald forkert.

I samme forbindelse vil jeg godt sige, at i bibliotekskommissionens mange underudvalg sad der mennesker, der i hvert fald mig bekendt ikke var medlemmer af Bibliotekarforbundet, og repræsenterede biblioteksfaglige interesser.

Bertel Haarder (V):

Jo, men i kulturministeriets strukturudvalg på rigsbibliotekarens område var det sådan, at tidligere kulturminister Niels Matthiasen sagde: selvfølgelig skal de uorganiserede med. Men da organisationerne klagede, endte det med, at han smed dem ud. Sådan gik det altså dér, så det tyder ikke på, at man har været så rimelig, som fru Ingerlise Koefoed her ville stille det op.

Jeg vil godt til ære for fru Ingerlise Koefoed, som nu kalder mig herop, sige, at den bedste forklaring på, hvad det er, der er galt, kan man finde i et af de sidste numre af Bibliotek '70. Vi har den sædvanlige proletariske forside, og på side 1 skriver et medlem, som hedder Hans Lembøl, følgende:

»Det er rent ud sagt en forbandet uskik, når en fagforening begynder at drive politik og mere eller mindre tager politisk stilling på medlemmernes vegne.

Desværre har denne uskik visse traditioner i Bibliotekarforbundet. Så vidt jeg husker, begyndte det i 1972 med, at BF, Bibliotekar-

[Bertel Haarder]

forbundet, erklærede sig som modstander af EF. Siden har man ved forskellige lejligheder og i forskellige sammenhænge kunnet konstatere, at man som medlem af Bibliotekarforbundet har været indlagt til at være for og imod (vistnok mest det sidste) en række forskellige fænomener fra berufsverbot til Bar-sebäck.

Regner man ikke medlemmerne for normale mennesker? Tror man ikke, de er i stand til selv at tage stilling? Ser man dem som en samling gopler, der må have en Big Brother til at tænke for sig? Eller holder man medlemmerne for en flok får, der kun tør mene »det rigtige«, når de mener i flok? ...

Det er i hvert fald ikke demokratisk, når den ene eller den anden instans i forbundet tager samtlige medlemmer til indtægt for spørgsmål, der ofte befinder sig lysår fra det, man normalt turde opfatte som den fagforeningsmæssige sfære ...

Mon ikke det overvældende flertal ganske udmærket selv kan finde ud af, hvad de skal tænke, tro og mene? Og hvis man ønsker at gøre en speciel indsats for de sager, man ønsker fremmet, er der politiske partier, interesseorganisationer og græsrodsbevægelser, man kan tilslutte sig. Selvstændigt og individuelt

Som medlem af Bibliotekarforbundet føler man sig ofte taget til indtægt for den ene eller den anden holdning – til ting, der befinder sig *uden for* den fagforeningsmæssige sfære.«

Sagt af et medlem af Bibliotekarforbundet i et af de allersidste numre af bladet som udmærket illustration af det problem, som er opstået i den forening, fru Ingerlise Koefoed er medlem af – undskyld, det er vist den slags, man ikke må anføre om en kollega, så det beklager jeg.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Ja, jeg skammer mig ikke over det, tværtimod, og jeg sagde det for øvrigt selv før, så hr. Bertel Haarder har ikke gjort noget ondt ved at nævne, at jeg er medlem af Bibliotekarforbundet.

Det er klart, at Hans Lembøl kan have den mening, og man kan se, at han også kan komme frem med den i forbundets blad. Og selvfølgelig, hvis der er mange medlemmer af

Bibliotekarforbundet, der mener det samme som Hans Lembøl med hensyn til, hvad der er en fagforenings opgave, og hvad der ikke er, så vil man lave den linje om, forbundet kører. Men foreløbig ser det nu ikke ud til, at medlemmerne i al almindelighed deler Hans Lembøls mening. Derfor mener jeg, at det er meget pænt at stå og læse op her af Bibliotek '70, men det er faktisk sagen temmelig uvedkommende, hvad ét medlem af Bibliotekarforbundet mener i denne forbindelse.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er ikke, fordi jeg skal blande mig i den interessante strid om Bibliotekarforbundet. Jeg skal blot sige, at det, der også er afgørende i det her – det er til fru Ingerlise Koefoed – er, om man har mindretalsbeskyttelse, og det har man rent faktisk ikke i mange organisationer. Jeg er enig i, at hvis det kun er ét medlem, så er det ikke så stort et problem. Spørgsmålet er, om vi reelt i organisationerne har mindretalsbeskyttelse, og det er det, man burde have debatteret noget mere grundigt her.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal gøre nogle enkelte bemærkninger til de indlæg, ordførerne er kommet med.

Først vil jeg sige, at jeg forstod på fru Grethe Fenger Møller, at det konservative folkeparti gerne ville have et godt forhold til organisationerne. Jeg tror, at fru Grethe Fenger Møller hurtigt vil komme til at erfare, at det har det konservative folkeparti ikke i denne sag. Jeg var meget glad for, at fru Grethe Fenger Møller erkendte, at sagen ikke vedrører spørgsmålet om eksklusivaftaler, men det er desværre det modsatte, der står i bemærkningerne til beslutningsforslaget. Jeg fik i det hele taget en fornemmelse af, at det konservative folkeparti ikke rigtig havde hjertet med i denne sag, og det synes jeg er klædeligt. Endnu bedre ville det have været, hvis det konservative folkeparti lige så stilfærdigt drog konsekvensen af det.

Hr. Knud Lind sagde, at det er topfolk inden for LO, der har protesteret, og at det har bestyrket fremskridtspartiet i dets tilslutning. Dertil vil jeg sige, at det jo ikke bare er LO, der har protesteret. Det er alle organisa-

[Finansministeren]

tioner under Tjenestemændenes Fællesudvalg. Det er CO I, CO II, det er LC og det er AC. Det vil sikkert kun bestyrke hr. Knud Lind yderligere i, at det er rigtigt, at fremskridtspartiet har givet forslaget sin tilslutning, og her ser fremskridtspartiet rigtigt. Fremskridtspartiet er en helt naturlig forslagsstiller til dette forslag. Det ligger i helt klar forlængelse af fremskridtspartiets krig imod de offentligt ansattes organisationer. Derfor forstod jeg udmærket, at det ikke bekom fru Lone Dybkjær vel at være medforslagsstiller sammen med hr. Knud Lind. Det kunne jo have været undgået.

Jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at der ikke er noget mærkeligt i, at organisationerne er imod dette forslag. Nej, det er der ikke, det er helt naturligt. Det er organisationerne, der har taget initiativet i samarbejds-spørgsmål. Det er dem, der har rejst samarbejdsudvalgssagen. Det er dem, der har ført den igennem. Det er dem, der har forhandlet sig til et resultat. Det er organisationerne, der har gjort alt arbejdet. Derfor er der ikke spor at sige til, at de er imod det forslag, der her er fremsat.

Jeg ved ikke, om hr. Knud Linds indlæg i anden omgang skulle forstås således, at folketinget også skal fastlægge regler for, hvordan organisationerne skal vælge deres ledelse, for så er det jo et ordentligt indgreb i organisationsfriheden, hr. Knud Lind er gået i byen efter.

Hr. Bertel Haarder citerede Biblioteksbladet og fandt heri støtte for sin tilslutning til det forslag, hr. Bertel Haarder sammen med andre har stillet. Nu forstod jeg også, at det politiske indhold i hr. Bertel Haarders citat ikke bekom ham vel. Jeg går ikke ud fra, at vi skal høre hr. Bertel Haarder motivere en uvilje imod, at regeringen forhandler med landbrugets organisationer fremfor med uorganiserede landmænd, med et citat fra Andelsbladet, for dér vil hr. Bertel Haarder næppe kunne finde noget, der strider imod hans politiske opfattelse.

I øvrigt mente hr. Bertel Haarder, at organisationerne ikke har medarbejderne bag sig i den måde, de bruger kontingentet på. Det er jo et synspunkt, man kan sige meget om, men det finder ikke støtte i medlemsstatistikken, hvor organisationstilslutningen er stigende.

Og så forstod jeg, at hr. Bertel Haarder forsøgte at føre bevis for, at man i realiteten kun kan blive forfremmet, hvis man er medlem af en organisation, og det bevis forsøgte hr. Bertel Haarder at hente i en damebrevkasse. Derfor bliver jeg nødt til at sige, at man selvfølgelig kan blive forfremmet uanset organisationsforhold.

Hr. Bertel Haarder gik ligesom ud fra, at hvis et underudvalg nedsættes af et samarbejdsudvalg, så kan de uorganiserede ikke blive repræsenteret. Dertil kan jeg sige, at det er forkert i teorien, og det er det også i praksis.

Jeg vil afslutningsvis sige, at denne sag drejer sig om noget forholdsvis enkelt. Den drejer sig om, at folketinget må vælge. Man kan ikke få alting. Man kan ikke på samme tid angribe organisationernes og langt den overvejende del af medarbejdernes interesser og tro, at man kan påkalde og forlange og kræve de samme organisationers og de samme medarbejders positive samarbejde i samarbejdsudvalget. Hvis folketinget vælger det foreliggende beslutningsforslag, så vælger man samtidig at ødelægge samarbejdsudvalgssystemet, og man vælger at ødelægge samarbejdet mellem medarbejdere og ledelse i den offentlige sektor, og man gør det på grundlag af et forslag, som er udtryk for en utrolig proportionsforvrængning. Det vil jeg ærlig talt som offentlig arbejdsgiver meget stærkt advare folketinget imod.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Hvis det er proportionsforvrængning, hvorfor så gøre så meget ud af modstanden mod det?

Til det andet spørgsmål, om det skulle være tilladt samarbejdsudvalget at lade ikke-organiserede sidde i underudvalg, vil jeg sige: ja, selvfølgelig er det tilladt. Men når de ikke-organiserede ikke kan få lov at sidde i samarbejdsudvalget, og det må de altså ikke ifølge finansministeren – der står: adgang forbudt – tror finansministeren så, at man i samarbejdsudvalget vil begynde at udpege ikke-organiserede til underudvalg? Der findes altså eksempler på det. Men hvis man nu besluttede sig for, at man alene ville have organiserede i disse underudvalg, ville det så være forbudt? Det er et spørgsmål til finans-

[Bertel Haarder]

ministeren: ville det være forbudt samarbejdsudvalget at beslutte sig til eller i praksis at gennemføre som en ubønhørlig, fast regel, at der kun må sidde organiserede i underudvalg? Det synes jeg egentlig det kunne være interessant at få svar på.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det er jo helt fantastisk. Man siger fra socialdemokratiet, at det er en lille sag; alligevel er der forfærdelig stor modstand mod denne lille sag.

Jeg vil godt sige til ministeren, at principielt har fremskridtspartiet intet imod organisationerne, men vi ønsker altså at sikre de uorganiserede mindretal en ret i samarbejdsudvalgene. Det håber jeg da ikke ministeren har noget imod. Vi vil ganske enkelt sikre det enkelte individ.

Nu nævnede jeg den mærkelige lagkageagtige form, hvorunder man valgte Dansk Politiforbunds formand. Jeg kunne da også have nævnt Dansk Kommunal Arbejderforbund, der som organisation op til valget brugte tid og penge på at skrive politiske breve til medlemmerne om, at de skulle stemme på socialdemokratiet osv. Der er altså god grund til at sørge for, at også de, der ikke ønsker at være medlem, får sikret deres rettigheder. Det ser ud til, at organisationerne nok selv skal finde ud af det.

(Kort bemærkning).

Ole Henriksen (SF):

Hr. Knud Lind har nu flere gange nævnt, at formålet er at sikre mindretallet en beskyttelse i samarbejdsudvalgene, så de kan blive repræsenteret dér. Jeg vil godt spørge hr. Knud Lind: når de uorganiserede nu ikke er organiserede – heller ikke i de uorganiseredes forening – hvem repræsenterer så denne valgte, uorganiserede medarbejder andet end sig selv? Og har det nogen betydning i forhold til det samarbejde, der skal praktiseres på en arbejdsplads?

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Vi hørte hr. Bertel Haarder læse op af én, som mente ganske bestemt, at det havde ret stor betydning. Det var inden for biblioteks-

branchen. Jeg mener altså, at det enkelte medlems ret skal sikres. Det er da muligt, at den bliver tilgodeset af organisationerne, men vi har reelt ikke nogen mulighed for at se, om den gør det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om registrering af narkomaner.

[Af Knud Lind (FP) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 106. Fremsat 10/2 82).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 12 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

12) Første behandling af:

Forslag til lov om etablering af et centralt og landsdækkende register over narkotikamisbrugere.

[Af Birgith Mogensen (CD) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 114. Fremsat 16/2 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Spørgsmålet om en central registrering af narkomaner har tidligere været rejst her i tinget, og tanken er hidtil blevet afvist af et flertal af partierne. Fra regeringens side har der også været fremført en række udførlige